מלוגמא

סדר מוצאי שבת השלם

אוצר הלכות ומנהגי מלוה מלכה - חק למוצאי שבתות

מלוגמא

סדר מלוה מלכה השלם

מחולק ומסודר למוצאי שבתות השנה

אוצר הלכות ומנהגים

חק למוצאי שבת

סיפורי צדיקים

ימי הילולא וקורות הימים

זמירות ותפילות

שנת תשפ"ה לפ"ק
פעיה"ק ירושלים תובב"א

מלוגמא

©
כל הזכויות שמורות
הן ע"פ ד"ת והן ע"פ החוק
הבינלאומי להמו"ל

ברעיון, ליקוט וביצוע ספר
זה הושקע הון ואון, אין
להעתיק כולו או חלקו בכל
דרך שהיא, ללא אישור
בכתב מהמו"ל, ושארית
ישראל לא יעשו עולה

בכל עניני הספר:
052-7107043
T7107043@gmail.com

נדפס בארץ ישראל
תשפ"ה - 2025

עריכה והגהה:
מכון 'נהר דעה'
052-7178361

סדר ועימוד:
גיוון 052-7682971

כריכה ושערים:
שילוב 052-7680880

מוצש"ק ויצא

תשפ"ד	י"ב כסלו - י"ח כסלו
תשפ"ה	ו' כסלו - י"ב כסלו
תשפ"ו	ט' כסלו - ט"ו כסלו
תשפ"ז	י"א כסלו - י"ז כסלו
תשפ"ח	י"א כסלו - י"ז כסלו
תשפ"ט	ז' כסלו - י"ג כסלו
תש"צ	י' כסלו - ט"ז כסלו
תשצ"א	י"א כסלו - י"ז כסלו
תשצ"ב	ז' כסלו - י"ג כסלו
תשצ"ג	י' כסלו - ט"ז כסלו
תשצ"ד	י"א כסלו - י"ז כסלו
תשצ"ה	ו' כסלו - י"ב כסלו
תשצ"ו	ז' כסלו - י"ג כסלו
תשצ"ז	י' כסלו - ט"ז כסלו
תשצ"ח	ו' כסלו - י"ב כסלו
תשצ"ט	ז' כסלו - י"ג כסלו
ת"ת	ט' כסלו - ט"ו כסלו

תנא דבי אליהו

[ו] הֵרֵי הוּא אוֹמֵר בְּעוֹבְדָיְהוּ: וַיִּקְרָא אַחְאָב אֶל עֹבַדְיָהוּ אֲשֶׁר עַל הַבָּיִת, וְעֹבַדְיָהוּ הָיָה יָרֵא אֶת ה' מְאֹד (מלכים א, יח ג), מַאי אָמַר לוֹ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָכִי אָמַר לוֹ: שְׁמָא אֵין מַעֲשֶׂיךָ כְּמַעֲשֵׂה הַחֲסִידִים, יַעֲקֹב נִתְבָּרֵךְ בֵּיתוֹ שֶׁל לָבָן בִּשְׁבִילוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר נִחַשְׁתִּי וַיְבָרְכֵנִי ה' בִּגְלָלֶךָ (בראשית ל כז), וְאוֹמֵר וַיְבָרֶךְ ה' אֹתְךָ לְרַגְלִי (שם פסוק ל). יוֹסֵף נִתְבָּרֵךְ בֵּיתוֹ שֶׁל פּוֹטִיפַר בִּשְׁבִילוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר וַיְבָרֶךְ ה' אֶת בֵּית הַמִּצְרִי בִּגְלַל יוֹסֵף (שם לט ה). וְלָמָּה לֹא נִתְבָּרֵךְ בֵּיתִי בִּשְׁבִילֶךָ, שְׁמָא אֵין מַעֲשֶׂיךָ כְּמַעֲשֵׂה חֲסִידִים הָרִאשׁוֹנִים, לְכָךְ נֶאֱמַר וַיִּקְרָא אַחְאָב אֶל עֹבַדְיָהוּ אֲשֶׁר עַל הַבָּיִת, יָצְתָה בַּת קוֹל וְאָמְרָה: וְעֹבַדְיָהוּ הָיָה יָרֵא אֶת ה' מְאֹד, וּבֵיתוֹ שֶׁל אַחְאָב אֵינוֹ מְזֻמָּן לִבְרָכָה.

[ז] עֲמָלֵק הָיָה אוֹמֵר אֶל אֱלִיפַז אָבִיו מִי הוּא שֶׁיּוֹרֵשׁ הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא, אָמַר לוֹ אֱלִיפַז אֶל עֲמָלֵק: בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹרְשִׁין הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא, לָכֵן לֵךְ עַכְּשָׁו וַחֲפֹר לָהֶן בּוֹרוֹת שִׁיחִין וּמְעָרוֹת שֶׁל מַיִם, כְּדֵי לִשְׁתּוֹת הֵן וּמִקְנֵיהֶן, וְהָכֵן לָהֶם דְּרָכִים, אִם תַּעֲשֶׂה כֵּן תִּזְכֶּה וְתִירַשׁ וְתִנָּחֵל וְתָבוֹא לָעוֹלָם הַבָּא. אֲבָל הוּא לֹא עָשָׂה כֵּן, אֶלָּא כֵּיוָן שֶׁאָמַר לוֹ רִשּׁוּמוֹ שֶׁל דָּבָר שָׁתַק, מִיָּד יָצָא עֲמָלֵק לְהַחֲרִיב אֶת הָעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר וַיָּבֹא עֲמָלֵק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בִּרְפִידִם (שמות יז ח). וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמָהּ רְפִידִים, מִשּׁוּם שֶׁרִפּוּ יְדֵיהֶם מִן הַמִּצְוֹות. וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בּוֹחֵן לִבּוֹת וּכְלָיוֹת הוּא. אָמַר לוֹ: שׁוֹטֶה שֶׁבָּעוֹלָם, לֹא יְצַרְתִּיךָ לְאַחַר שִׁבְעִים לְשׁוֹנוֹת? אַתָּה הוּא שֶׁתִּהְיֶה רֹאשׁ פְּרָעָנוּת לִפְנֵי כָּל יוֹרְדֵי גֵּיהִנֹּם, שֶׁנֶּאֱמַר וַיַּרְא אֶת עֲמָלֵק וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר, רֵאשִׁית גּוֹיִם עֲמָלֵק וְאַחֲרִיתוֹ עֲדֵי אֹבֵד (במדבר כד כ), וְאוֹמֵר וְהָיָה בְּהָנִיחַ ה' אֱלֹהֶיךָ לְךָ וְגוֹ', תִּמְחֶה אֶת זֵכֶר עֲמָלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא תִּשְׁכָּח (דברים כה יט), וְאוֹמֵר כִּי מָחֹה אֶמְחֶה אֶת זֵכֶר עֲמָלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם (שמות יז יד), וְאוֹמֵר כִּי יָד עַל כֵּס יָהּ מִלְחָמָה לַה' בַּעֲמָלֵק מִדֹּר דֹּר (שם פסוק טז). וְזֶהוּ מְשַׁל הֶדְיוֹט שֶׁבְּנֵי אָדָם מוֹשִׁלִים אוֹתוֹ, אַפִּלּוּ הָאֶבֶן שֶׁנִּכְשָׁלִים בּוֹ בְּנֵי אָדָם, אוֹ שֶׁמִּסַּקְלִים בּוֹ, וְיָתֵד מִן הַתְּלוּיִים עַל הָעֵצִים, הֵן עֲתִידִים לִתֵּן אֶת הַדִּין.

(אליהו רבה פכ"ד)

זוהר חק'

ויצא יום ו'

ד"א, עָלְמָא דְאָתֵי אִקְרֵי נעם, וְכַד אִתְעַר עָלְמָא דְאָתֵי, כָּל חֶדְוִ, וְכָל טִיבוּ, וְכָל נְהוֹרִין, וְכָל חֵירוּ דְעָלְמָא אִתְעַר, וּבְגִינֵי כָּךְ אִקְרֵי נעם.

וְעַל דָּא תָּנִינָן, חַיָּבִין דְּגֵיהִנֹּם, בְּשַׁעְתָּא דְעָאל שַׁבַּתָּא, נָיְחִין כֻּלְּהוּ, וְאִית לְהוּ חֵירוּת וְנַיְחָא. בְּשַׁעְתָּא דְנָפֵיק שַׁבַּתָּא, אִית לָן לְאִתְעָרָא חֵידוּ עִלָּאָה עֲלָנָא, דְּנִשְׁתֵּזִיב מֵהַהוּא עוֹנְשָׁא דְחַיָּבְיָא דְאִתְדָּנוּ מֵהַהִיא שַׁעְתָּא וּלְהָלְאָה. וְאִית לָן לְאִתְעָרָא וְלֵימָא, וִיהִי נעם יי' אֱלֹקֵינוּ עָלֵינוּ, דָּא הוּא נעם עִלָּאָה, חֵידוּ דִּכְלָּא, וְעַל דָּא דְּרָכֶיהָ דַּרְכֵי נעם.

וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם, מַאן נְתִיבוֹתֶיהָ. אִלֵּין אִינוּן שְׁבִילִין דְּנָפְקִין מִלְּעֵילָּא, וְכֻלְּהוּ נָקִיט לוֹן בְּרִית יְחִידָאי, דְּאִיהוּ אִקְרֵי שָׁלוֹם, שְׁלָמָא דְּבֵיתָא, וְאָעִיל לוֹן לְגַוָּא רַבָּא, כַּד אִיהוּ בְּתוֹקְפֵיהּ, וּכְדֵין יָהֵיב לֵיהּ שְׁלָמָא, הה"ד וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם.

(זוה"ק מקץ דף קצ"ו ע"ב)

פירוש הסולם

ד"א, עלמא דאתי וכו': פירוש אחר, עולם הבא עצמו שהוא ישסו"ת, **נקרא נעם,** כי כשנתעורר עולם הבא, להאיר, כל שמחה, כל טוב, כל האורות, וכל חירות שבעולם, מתעוררים, ומשום זה **נקרא נעם.**

ועל דא תנינן וכו': ועל כן למדנו, הרשעים שבגיהנם, בשעה שנכנס השבת, נחים כולם, ויש להם חירות ומנוחה. בשעה שיצא השבת, יש לנו לעורר עלינו את השמחה העליונה, שננצל מאותו עונש של הרשעים, הנדונים משעה ההוא ולהלאה, ויש לנו להתעורר ולומר, **ויהי נעם ה' אלקינו עלינו,** זה הוא **נעם** העליון **שמחת כל.** דהיינו המוחין דישסו"ת כנ"ל. **ועל זה נאמר דרכיה דרכי נעם.**

וכל נתיבותיה שלום: מה הם **נתיבותיה,** ומשיב, **אלו הם השבילים היוצאים מלמעלה.** מאו"א, דהיינו המנעולא שהוא משמשת באו"א, שעליה אומר הכתוב, ושבילך במים רבים, ונקראים כן משום שאינם פתוחים לכל אדם אלא ליחידים בלבד, **וכולם, אוחז אותם הברית בלבדו,** שהוא יסוד, **שהוא נקרא שלום, שלום בית,** ומכניסם לים הגדול, בעת שהוא בגבורתו, שאז נותן לו **שלום.** וזהו שכתוב, **וכל נתיבותיה שלום.**

רמב"ם

פרק שלישי

א. שֶׁמָּא יֹאמַר אָדָם הוֹאִיל וְהַקְּנָאָה וְהַתַּאֲוָה וְהַכָּבוֹד וְכַיּוֹצֵא בָּהֶם דֶּרֶךְ רָעָה הֵן וּמוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם. אֶפְרֹשׁ מֵהֶן בְּיוֹתֵר וְאֶתְרַחֵק לְצַד הָאַחֲרוֹן. עַד שֶׁלֹּא יֹאכַל בָּשָׂר וְלֹא יִשְׁתֶּה יַיִן וְלֹא יִשָּׂא אִשָּׁה וְלֹא יֵשֵׁב בְּדִירָה נָאָה וְלֹא יִלְבַּשׁ מַלְבּוּשׁ נָאֶה אֶלָּא חַשַּׁק וְהַצֶּמֶר הַקָּשֶׁה וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן כְּגוֹן כֹּהֲנֵי הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים. גַּם זֶה דֶּרֶךְ רָעָה הִיא וְאָסוּר לֵילֵךְ בָּהּ. הַמְהַלֵּךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ נִקְרָא חוֹטֵא. שֶׁהֲרֵי הוּא אוֹמֵר בְּנָזִיר וְכִפֶּר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנָּפֶשׁ. אָמְרוּ חֲכָמִים וּמָה אִם נָזִיר שֶׁלֹּא פֵּרֵשׁ אֶלָּא מִן הַיַּיִן צָרִיךְ כַּפָּרָה הַמּוֹנֵעַ עַצְמוֹ מִכָּל דָּבָר וְדָבָר עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. לְפִיכָךְ צִוּוּ חֲכָמִים שֶׁלֹּא יִמְנַע אָדָם עַצְמוֹ אֶלָּא מִדְּבָרִים שֶׁמְּנָעָתוּ הַתּוֹרָה בִּלְבַד. וְלֹא יְהֵא אוֹסֵר עַצְמוֹ בִּנְדָרִים וּבִשְׁבוּעוֹת עַל דְּבָרִים הַמֻּתָּרִים. כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמִים לֹא דַיֶּךָ מַה שֶּׁאָסְרָה תּוֹרָה אֶלָּא שֶׁאַתָּה אוֹסֵר עָלֶיךָ דְּבָרִים אֲחֵרִים. וּבִכְלָל הַזֶּה אֵלּוּ שֶׁמִּתְעַנִּין תָּמִיד אֵינָן בְּדֶרֶךְ טוֹבָה. וְאָסְרוּ חֲכָמִים שֶׁיְּהֵא אָדָם מְסַגֵּף עַצְמוֹ בְּתַעֲנִית. וְעַל כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן צִוָּה שְׁלֹמֹה וְאָמַר אַל תְּהִי צַדִּיק הַרְבֵּה וְאַל תִּתְחַכַּם יוֹתֵר לָמָּה תִּשּׁוֹמֵם:

ג. הַמַּנְהִיג עַצְמוֹ עַל פִּי הָרְפוּאָה. אִם שָׂם עַל לִבּוֹ שֶׁיִּהְיֶה כָּל גּוּפוֹ וְאֵבָרָיו שְׁלֵמִים בְּלִבַּד וְשֶׁיִּהְיוּ לוֹ בָּנִים עוֹשִׂין מְלַאכְתּוֹ וַעֲמֵלִין לְצָרְכּוֹ אֵין זוֹ דֶּרֶךְ טוֹבָה. אֶלָּא יָשִׂים עַל לִבּוֹ שֶׁיִּהְיֶה גּוּפוֹ שָׁלֵם וְחָזָק כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה נַפְשׁוֹ יְשָׁרָה לָדַעַת אֶת ה'. שֶׁאִי אֶפְשָׁר שֶׁיָּבִין וְיַשְׂכִּיל בְּחָכְמוֹת וְהוּא רָעֵב וְחוֹלֶה אוֹ אֶחָד מֵאֵיבָרָיו כּוֹאֵב. וְיָשִׂים עַל לִבּוֹ שֶׁיִּהְיֶה לוֹ בֵּן אוֹלַי יִהְיֶה חָכָם וְנָדוֹל בְּיִשְׂרָאֵל. נִמְצָא הַמְהַלֵּךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ כָּל יָמָיו עוֹבֵד אֶת ה' תָּמִיד, אֶפְלוּ בְּשָׁעָה שֶׁנּוֹשֵׂא וְנוֹתֵן וַאֲפִלּוּ בְּשָׁעָה שֶׁבּוֹעֵל. מִפְּנֵי שֶׁמַּחֲשַׁבְתּוֹ בְּכֹל כְּדֵי שֶׁיִּמְצָא צְרָכָיו עַד שֶׁיִּהְיֶה גּוּפוֹ שָׁלֵם לַעֲבֹד אֶת ה'. וַאֲפִלּוּ בְּשָׁעָה שֶׁהוּא יָשֵׁן אִם יָשֵׁן לְדַעַת כְּדֵי שֶׁתָּנוּחַ דַּעְתּוֹ עָלָיו וְיָנוּחַ גּוּפוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא יֶחֱלֶה וְלֹא יוּכַל לַעֲבֹד אֶת ה' וְהוּא חוֹלֶה, נִמְצֵאת שֵׁנָה שֶׁלּוֹ עֲבוֹדָה לַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא. וְעַל עִנְיָן זֶה צִוּוּ חֲכָמִים וְאָמְרוּ וְכָל מַעֲשֶׂיךָ יִהְיוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם. וְהוּא שֶׁאָמַר שְׁלֹמֹה בְּחָכְמָתוֹ בְּכָל דְּרָכֶיךָ דָּעֵהוּ וְהוּא יְיַשֵּׁר אֹרְחֹתֶיךָ:

(הל' דעות פ"ג ה"א, שם ה"ג)

סיפורי צדיקים

סיפר **רבינו אדמוה"ז מסאדיגורא זי"ע**, ש**הבעש"ט הק' זי"ע** היה רגיל לבקר ולשבות מידי שנה בשנה בעיירה אחת, והיה לו שם אכסניא קבוע בביתו של גביר אחד מנכבדי העיר. פ"א הגיע הבעש"ט זי"ע במפתיע להעיירה בערב ש"ק וקנה שביתה בבית הכנסת, וכשנתפרסם הדבר בעיירה שהבעש"ט הגיע, בא הגביר במרוצה והזמין הבעש"ט אליו כקביעותו, אבל הבעש"ט השיב לו שהפעם ישבות כאן בביהכ"נ, ותיכף נתאספו אליו כל אנשי העיר. אחרי קבלת שבת ציווה עליהם הבעש"ט שכולם ישארו בביהכ"נ ויתחילו לומר תהלים, ואמרו עד סמוך לחצות, אז ציווה עליהם הבעש"ט שילכו לביתם לקדש את השבת על הכוס ולאכול סעודת שבת, ואחרי הסעודה יחזרו לביהכ"נ. כשחזרו התחילו שוב באמירת תהלים כל אותה הלילה עד שהאיר היום, ואז התפללו תפילת שחרית.

אחרי התפלה פנה הבעש"ט להגביר - הבעל האכסניא הקבוע שלו - ואמר לו: עתה אלך אליך ואאכול סעודת שבת אצלך, וכולם הלכו אחרי הבעש"ט לדירת הגביר, וכאשר הסבו כולם אצל השלחן שרה עליהם מצב רוח מרומם על שזכו להופעתו של הבעש"ט זי"ע בעירם. פתאום נכנס גוי אחד מתושבי העיירה וביקש מאת הבעל-הבית שיתן לו לגימת יי"ש. הבעש"ט הרשה שיתן לו ואמר להגוי שיספר מה שיודע, וזה אשר סיפר: אתמול לעת ערב כינס הפריץ כל הגוים הכפריים מכל הסביבה ומסר לידם כלי זיין ושאר מיני משחית, במטרה שנלך להשמיד ולהרוג כל היהודים שבעיירה, ועמדנו כל הלילה וחכינו לפקודה מתי להתחיל עם הפוגרום. אך לפנות בוקר הגיע שר אחד במרכבתו ונכנס לשוחח עם הפריץ ושהה שם זמן מה, אח"כ יצא אלינו הפריץ וציווה שנתפזר ושילך כל אחד לביתו, וכמובן שאין אנו מבינים בתחלה מאי קסבר ולבסוף מאי קסבר?

אז אמר הבעש"ט הק' זי"ע: אני אספר לכם מה שהיה, הפריץ הזה הוא עשיר גדול, ומחמת שלא היה נזקק אף פעם למזומנים כי היה לו מזה די והותר, לכן נבצר ממנו שיהיה לו קונים לקנות תבואתו הרב, מפני שלא היה רוצה להשתוות עמהם עם המחיר. התוצאה מזה פשוטה למדי שנערמו אצלו מחסנים על מחסנים עם תבואה עד שהתחיל התבואה להירקב, אז נטפלו אליו שונאי ישראל - שלא חסרים מאלו בכל הזמנים - והטילו האשמה בהיהודים שהם הרחיקו ממנו הקונים,

מכאן עד החלטתו להרוג ולהשמיד את היהודים הנמצאים תחת חסותו, הדרך כבר לא רחוקה. ובכן נאלצתי להביא לכאן פריץ מת מזה ארבעים שנה, שיבוא לבקר את ידידו הפריץ דנן, מאז שלמדו יחד בבית ספר גבוהה בעיר הבירה, והיות שנפרדו זה מזה מזמן רב, לא ידע הפריץ שחבירו כבר מת וכעת כאשר בא לבקרו ושמח עליו מאד ושוחחו על דא ועל הא. שאלו הפריץ האורח: מה עושים כאן הכפריים המזויינים בלי משחית? ענה לו המארח: הם מחכים לפקודתי שיצאו לנקום ביהודי העיירה, על מה שגרמו לי בהפסד תבואותי. הפסיקו האורח ואמר לו: מה אתה מדבר דיבורים כאלו? הלוא אני נתעשרתי רק ע"י היהודים, ותמיד אני נושא ונותן רק איתם כי הם הקונים הכי טובים שאפשר להשיג, וגם אתה רק תנסה למחר אחר השבת לקרוא להיהודים והם ימכרו לך אפילו התבואה הרקובה, ולכן ציווה הפריץ על הגויים שיתפזרו איש איש לביתו. ונהיתה שמחה גדולה בעיירה אחרי ששמעו את כל הענין מפי הבעש"ט הק' זי"ע.

כאן פנה רבינו מסא"ג לאחיו רבינו מהוסיאטין ואמר לו: לכאורה אינו מובן למה היה צריך הבעש"ט זי"ע להטריח את עצמו לבוא על ש"ק לאותו עיירה, אם ממילא ראה את הכל ופעל הכל א"כ היה יכול לישאר בביתו ולעשות כמו כן ממקומו? אלא כך אמר הבעש"ט זי"ע: אם אפעל הרי טוב, ואם ח"ו לא, הנני רוצה להיות אתם ביחד ולא להפקירם לחיתו ארץ.

(נר ישראל - אבן ישראל)

ימי הילולא וקורות הימים

ו

תצה: רבי יצחק אייזיק ב"ר בצלאל כ"ץ, אב"ד אוסטראה, נכד הסמיכת חכמים.

תקיח: רבי אברהם ב"ר יעקב הלוי שור, אב"ד עמדין, ב' מרכבת המשנה לראבי"ה.

תקלט: רבי יקיר ב"ר גרשון [קיטובער] מירושלים, חתן ר"מ אוסטראה'ר מבראד.

תרה: רבי יעקב ב"ר אהרן שיק ב' משכנות יעקב מקרלין.

תרכ: רבי חנוך זונדל ב"ר יוסף, ב' עץ יוסף, ענף יוסף, ויד יוסף על המדרשים.

תרל: רבי מנחם ב"ר מאיר (מהר"ם א"ש) אייזנשטט, אב"ד חוסט אונגוואר, ב' חומת אש.

תרסג: רבי אלעזר יהודה ב"ר מאיר דן (כלי חמדה) פלאצקי, ב' בית יהודה.

תרסח: רבי יחיאל איכל ב"ר שמואל שמעלקא טויבש, ראב"ד סאדיגורא.

תרצז: רבי יוסף ב"ר מתתיהו גרג'י מחכמי אפגניסטאן ובוכרה, ב' עדות ביהוסף.

תרפ: רבי מרדכי דוד ב"ר נחום צבי טייטלבוים מדראהביטש.

תשו: רבי ישעיה ב"ר אברהם דובער קרלינסקיש, ב' הגיון ישעיה.

תשיח: רבי חיים מיכאל דב ב"ר יוסף וייסמאנדל, ב' תורת חמד ומן המיצר.

תשכד: רבי יעקב צבי ב"ר שלמה כץ, ב' לקט הקמח החדש.

תשנה: רבי יחזקאל שרגא ב"ר ישכר דוב ליפשיץ הלברשטאם, מסטרופקוב (3).

ז

מגילת תענית (פ"ט): בז' ביה יו"ט, שמת הורדוס מפני שהיה הורדוס שונא את החכמים, ששמחה היא לפני המקום כשהרשעים מסתלקים מהעולם וכו', ובאותו היום שמת הורדוס - עשאוהו יום טוב".

תקעג: רבי יוסף דוד ב"ר יצחק זינצהיים מצרפת, ב' יד דוד.

תרמב: רבי אהרן ב"ר קלונימוס קלמן הלוי עפשטיין מקראקא.

תשיב: רבי יעקב משה ב"ר זבולון חרל"פ, ב' בית זבול ומי מרום.

תשלט: רבי יצחק ב"ר אליהו דב קאץ, ב' אהלי יצחק.

תשמד: רבי שלמה בנימין ב"ר יהודה לייב הלוי אשלג.

תשנה: רבי חיים נפתלי הערץ ב"ר מרדכי אלתר זליבנסקי, ר"י מאור התלמוד.

ח

היום תענית צדיקים על שריפת מגילת הקינות שכתב ברוך בן נריה מפי ירמיהו הנביא, בידי יהויקים המלך [בשנת ג' שכב], וברוך ועוד קראו את מגילת נבואות ירמיהו הנביא באזני כל העם בירושלים פתח שער בית ה' באסיפת השרים בבית המלך שהיה "יושב בית החורף... ואת האח לפניו מבוערת", קצף המלך וקרע את המגילה בתער הסופר ושרפה באש" (ירמיה ל"ו ט'), יש חילופי גרסאות בתאריך, דבשו"ע כתב בכ"ח, ובמג"ת (מאמר אחרון) כתב בז', ובכלבו כתב בה' ובה"ג כתב בח', וכן הסיק הגרא"י זילבר, וכתב השל"ה דאף המחמיר להתענות בכולן, לא יתענה בחנוכה.

תכט: רבי משה ב"ר יצחק מלובלין ב' מהדורא בתרא למהרש"א.

תמה: רבי אליהו [בעל שם] ב"ר יהודה אהרן מחעלמא.

תקכט: רבי ישראל איסר ב"ר אברהם אב"ד פינסק, נכד המהרש"א.

תקמז: רבי יצחק ב"ר יהודה נבון, מח"ס דין אמת נכד המחנה אפרים.

תריא: רבי אשר לעמיל ב"ר אברהם לעוי, אב"ד גאלין ובירושלים (ולא בד').

תרכה: רבי אברהם ב"ר יצחק חי הכהן יצחקי מתוניס, ב' משמרות כהונה.

תרלב: רבי אהרן ב"ר מרדכי טברסקי, מטשרנוביל (טשרנוביל) (3).

רבי בנימין זאב וואלף ב"ר דוד שמואל בלומנפלד, דומ"ץ לבוב, נכד הב"ח.

תרנו: רבי נחום דובער ב"ר יוסף יצחק שניאורסון מאווריטש.

תרפה: רבי דוד ב"ר אברהם פיפאנו, ב' אבני האפוד ורבה של בולגריה.

תשב: רבי אברהם מרדכי ב"ר אליעזר צבי ספרין מבוריסלב - קאמרנא.

תשב: רבי פינחס דוד ב"ר שמואל שמעלקא הלוי הורוביץ, מבוסטון (1).

תשג: רבי דוד ב"ר שמואל בורנשטיין, ב' חסדי דוד, מסוכוטשוב.

ט

תקפח: רבי דב בער ב"ר שניאור זלמן, האדמו"ר האמצעי מחב"ד (2).

תקצח: רבי משה ב"ר פנחס (מקוריץ) שפירא, מסלאויטא.

תרסח: רבי יעקב אריה ב"ר מרדכי (סטביחוב) שפירא מנעשכיז.

תרפ: רבי יחיאל מיכל ב"ר שמאי, אב"ד מעזיבוז.

תשי: רבי יהודה ב"ר יהודה הולצמן, משגיח ישיבת עץ חיים.

תשלו: רבי נתן ב"ר אברהם סאלם, ר"מ ת"ת מגן דוד ובני ציון ומרבני החלבים בי-ם.

י

שנז: רבי אברהם מנחם ב"ר יעקב הכהן רפפורט, מחכמי ווירונא, ב' מנחה כלולה.

תקכ: רבי אהרן ב"ר שמואל רוזאניס, אחי המשנה למלך.

תרפא: רבי פינחס מנחם אלעזר ב"ר בנימין אליעזר יוסטמן, ב' שפתי צדיק.

תרפז: רבי רפאל ב"ר פריג'א דאבוש, אב"ד טריפולי לוב.

תרצד: רבי משה מרדכי ב"ר צבי חיים עפשטין, ר"י חברון ב' לבושי מרדכי.

תשיד: רבי איסר זלמן ב"ר ברוך פרץ מלצר, ב' אבן האזל על הרמב"ם.

תשעז: רבי יעקב ב"ר רפאל עטיה, רב קהילות החלאבים ורו"מ ישועות יעקב.

יא

שצה: רבי יעקב חאגיז.

תקכג: רבי יעקב יצחק ב"ר יקותיאל זלמן הלוי לאנדא, אב"ד דוקלא, ב' מעיני הישועה.

תקמו: רבי שמחה מדעסוי ב"ר צבי חריף מפוזנא, ב' הגהות הש"ס.

תרכב: רבי יחיאל ב"ר אהרן הלר, אב"ד פלונגיאן, וב' עמודי אור.

תרנג: רבי יואל צבי ב"ר שמעון ראטה, ב' בית היוצ"ר.

תצה: רבי יהושע ב"ר שלום שכנא (חתן מגיני שלמה) הכהן כ"ץ, ראב"ד קראקא.

יב

שלד (י"א שלג): רבי שלמה ב"ר יחיאל לוריא, המהרש"ל מלובלין.

תקיז: רבי יצחק רפאל חזקיה ב"ר שמואל לאמפרונטי, ב' פחד יצחק.

תקנט: רבי שלמה ב"ר משה (לבוב) סג"ל לאנדאו מדאלינא, מחותנו של ר"מ מזלאטשוב.

תרא: רבי אברהם דוב ב"ר דוד מאווריטש, ב' בת עין (מנו"כ בצפת).

יג

ד' רס: רבינא, דהוא רב אבינא בריה דרב הונא, מסדר התלמוד בבלי.

תצח: רבי יהודה ב"ר צבי הירש הלוי לאנדא מאפטא, אבי הנודע ביהודה.

תקצב: רבי דוד ב"ר יעקב אמאדו, ב' תהילה לדוד ועיני דוד.

תרב: רבי ברוך בענדיט ב"ר צבי הירש גאיטיין, אב"ד העדיעס, ב' כסף נבחר.

תריח: רבי שלמה זלמן יוסף ב"ר אברהם פרנקל, מוויליפולי.

תרנב: רבי אהרן ב"ר אפרים פישל פריד, תלמיד החת"ס, ב' זקן אהרן.

תרסט: רבי רחמים ב"ר מנחם מזוז מטוניס, ב' כסא רחמים.

תרפא: רבי ישראל ב"ר שמואל אליהו טאוב, הדברי ישראל ממוז'דיץ, ב' דברי ישראל (1).

תרפח: רבי משה ב"ר ציון שתרוג, רבה של תוניס וב' ישיב משה.

תשב: רבי יחיאל מיכל ב"ר ברוך (ויז'ניץ) הגר מהורדאנקא, ובנו רבי ברוך ב"ר יחיאל מיכל הגר מהורדאנקא.

תשה: רבי שלום ב"ר משה חיים הדאיה, ר"י בית אל ומח"ס ודבר שלום.

תשמג: רבי דב יצחק ב"ר בנימין רבינוביץ מוואסלוי.

יד

ב' קצד - שיט: נולד ונפטר ראובן בן יעקב אבינו ולאה אמנו ע"ה.

תיח: רבי מנשה בן יוסף למשפחת בן ישראל מאמסטרדם, ב' נשמת חיים.

תסד: רבי וידאל ב"ר יצחק הצרפתי (השלישי), מרבני פאס מרוקו.

תסז: רבי שמואל ב"ר אורי שרגא פייבוש מפיורדא, ב' הבית שמואל על אבן העזר.

תרכט: רבי מנחם נחום פרידמן משטפנשט ב"ר ישראל מרוזין.

תרפ: רבי דוד ב"ר מסעוד אבוחצירא הי"ד, ב' פתח האוהל.

תרצ: רבי בצלאל זאב ב"ר חנוך הענין שאפראן, ב שו"ת הרב"ז.

תשלז: רבי מרדכי יעקב ב"ר חיים ברייש ב' חלקת יעקב.

תשעא: רבי נתן ב"ר עמרם גשטטנר, אב"ד שיכון אגו"י ב"ב ב' להורות נתן ועוד.

תשפ: רבי יהודה אריה ב"ר יעקב שכטר, מגיד מישרים וב' אריה שאג.

טו

ג' תתקנד [וי"א תתקעג וי"א תתקעט/פ]: רבי יהודה הנשיא בן רבן שמעון בן גמליאל הנשיא, מסדר המשנה, [ראה שטמ"ק כתובות ק"ג ב' ושם ק"ה ק"ו, ירושלמי כלאים ט' ג', על הניסים שארעו אז].

תקכא: רבי אברהם ב"ר חיים ידידיה, בן עזרא, ב' בתי כנסיות.

תרנב: רבי ברוך ב"ר אהרן עקפעלד, ב' שו"ת פאת שדך.

תרנט: רבי ישראל אפרים פישל ב"ר צבי הירש סופר, אב"ד נאנש ומתלמידי החת"ס.

תרסז: רבי שמחה בונם ב"ר אברהם שמואל בנימין סופר, ב' שבט סופר.

תרעז: רבי רפאל ב"ר שלמה אבן צור, אב"ד פאס במרוקו.

תרפ: רבי דוד ב"ר יצחק טוורסקי, מסקווירא.

תרפא: רבי חיים ישעיה ב"ר שלום דובער (מהרש"ב) שניאורסון, אב"ד פאריטץ.

תשב: רבי דוד הכהן לייבוביץ, ר"י חפץ חיים (ברוקלין), נכד אחי החפץ חיים.

תשלב: רבי נפתלי יעקב ב"ר משה הכהן, בעל אוצר הגדולים אלופי יעקב.

טז

תקסד: "אנו עושים פורים על הנס שנעשה לנו, שאש יצאה מאבק שרפה בחצר, אין אחד מאתנו שלא יצאו הימנו כמה טיפות דם, והשי"ת ברחמיו וחסדיו חשב לנו הדם כקרבן לכפר והצילנו, ונשארנו כולנו בחיים אף שהיה לי היזק גדול, והחליף השי"ת בחסדיו דמים בדמים", סוף חיי אדם לרבי אברהם דאנציג, ועיי"ש בהרחבה מה שקיבל עליו.

רבי אורי פייביש ב"ר אהרן הכהן כהנא, אב"ד קאמרנא.

תקפא: רבי יעקב ב"ר משה טולידנו, מחכמי ורבני מכנאס.

תר: רבי יעקב ב"ר אפרים נפתלי הירש, אב"ד בריסק, לובלין, אבי הרבי ר' העשיל.

תרמא: רבי רחמים נסים יהודה ב"ר יהושע רפאל פנחס, ראב"ד איזמיר, ב' עקב ענוה.

תרעח: רבי מנחם ב"ר יעקב דוד קאליש מאמשינוב.

תשח: רבי שאול ידידיה אלעזר ב"ר ישראל טאוב, האמרי שאול ממודזיץ' (2).

תשס: רבי דוד יהודה לייב ב"ר אשר שווארץ, גבאי צדקה משיכון ויז'ניץ ב"ב.

יז

תח: רבי שלמה ב"ר נתן נטע (מגלה עמוקות) שפירא, אב"ד סטאנוב.

תריח: רבי שלמה זלמן ב"ר אברהם פרנקל, מוויליפולי.

תקנז: רבי צבי הירש ב"ר ישראל הלוי, אב"ד טעמעשוואר, תלמיד הנודע ביהודה.

תרפ: רבי יוסף יוזל ב"ר שלמה זלמן הורביץ, "הסבא מנובהרדוק" ב' מדרגת האדם.

תשה: רבי שלמה ב"ר יחיאל מיכל היימן ר"י תורה ודעת, וחידושי רבי שלמה.

תשכז: רבי אברהם יוחנן ב"ר יעקב בלומנטל מייסד בית היתומים בלומנטל.

תשס: רבי שלום ב"ר דוד הכהן בראנדער, ב' חוקת היום ור"י בעלזא.

תשפא: רבי אהרן דוד ב"ר מאיר חדש, משגיח ישיבת מיר.

יח

ד' תתקצח: רבי אברהם החסיד בן רמב"ם, ב' המספיק לעובדי ה'.

תקנב: רבי נפתלי ב"ר מאניש מרגליות, מגדולי חכמי בראד.

תקעב: רבי ברוך ב"ר יחיאל מיכל ממז'יבוז', נכד הבעש"ט ב' בוצינא דנהורא.

תרכב: רבי יקותיאל שמואל שמעלקא ב"ר משה יהודה לייב (סאסוב) ערבליך.

תרלז: רבי יוסף יצחק ב"ר מנחם מענדל שניאורסון מאווריטש.

תרמ: רבי דוד בן שמעון ב' שערי צדק, מכונה הרב צוף דב"ש.

תשיז: רבי מכלוף ב"ר משה עידאן מג'רבא, ב' מלוא העומר ועוד.

תשנט: רבי אליעזר זאב ב"ר יצחק רוזנבוים, מראחוב ב' ארז בלבנון.

תשע: רבי לוי יצחק הלוי ב"ר פנחס דוד הורביץ, מבוסטון.